

Spotkanie z Willy’em Brandtem

Warszawa – 2 grudnia 2010 r. Fundacja im. Friedricha Eberta wspólnie z Niemieckim Instytutem Historycznym w Warszawie, Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała dyskusję panelową pod tytułem *Willy Brandt a Polska – jak doszło do „zmiany poprzez zbliżenie”*. Przy stole prezydialnym zasiedli znawcy historii - prof. dr hab. Friedhelm Boll, prof. dr hab. Włodzimierz Borodziej, prof. dr hab. Krzysztof Ruchniewicz oraz dr Bernd Rother. Dyskusję moderował publicysta „Polityki” i znawca Niemiec Adam Krzemiński.

Inspiracją do dyskusji była książka *„Nie mehr Politik über Polen hinweg” Willy Brandt und Polen*, wydana przez Friedhelma Bolla i Krzysztofa Ruchniewicza niewiele wcześniej. Książka składa się z jedenastu artykułów polskich i niemieckich naukowców, którzy naświetlają politykę wschodnią Willy’ego Brandta i jej oddziaływanie od

roku 1969 do pokojowej rewolucji roku 1989, z punktu widzenia Republiki Federalnej, Polski, NRD, Watykanu i Związku Radzieckiego. Główna teza autorów brzmi - moralny punkt ciężkości polityki wschodniej Brandta leżał w Warszawie, a negocjacje ze Związkiem Radzieckim były jedynie nieuniknionym pierwszym krokiem do odprężenia.

Głównym punktem debaty była refleksja nad polityką wobec Polski Willy’ego Brandta, która w kręgach konserwatywnych w Niemczech napotykała na duży opór i spotykała się z licznymi atakami. Dodatkowo, uznanie przez niego polsko-niemieckiej granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej, spotkało się ze szczególnie ostrą krytyką. Friedhelm Boll podkreślił, że swoją polityką wobec Polski Brandt narażał się nie tylko na krytykę głównie kręgów wypędzonych, ale ryzykował również stanowiskiem kanclerza. Krzysztof Ruchniewicz dodał, że Willy Brandt był pierwszym, który chciał rozwiązać problem wschodniej granicy Niemiec. W trakcie dyskusji koncentrowano się na historycznej wizycie kanclerza w Polsce, nie tylko pod kątem podpisania układu pomiędzy PRL a RFN, ale również

symbolicznego gestu ukłęknięcia pod Pomnikiem Bohaterów Getta w Warszawie, będącego wyrazem pokory i skruchy za zbrodnie niemieckie dokonane na polskiej ziemi. Panieliści w dogłębny sposób przybliżyli postać Willy’ego Brandta, ukazując jego ogromne znaczenie w normalizacji stosunków pomiędzy Polską a Niemcami. Dyskusja przybliżyła wielu gościom postać samego kanclerza oraz przyczyniła się do utrwalenia w ich świadomości roli Brandta w procesie pojednania pomiędzy Polską a Niemcami. Adam Krzemiński podkreślił i inne ważne wydarzenia dla zbliżenia polsko-niemieckiego, jak np. skierowanie listu polskich biskupów do niemieckich w 1965 r., mszę pojednania w Krzyżowej w 1989 r. czy podpisanie Traktatu polsko-niemieckiego o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy w 1991 r. „Podstawę obu ostatnich wydarzeń stanowił właśnie układ podpisany przez Brandta i Cyrankiewicza, który był rzeczywistą i namacalną cezurą w procesie pojednania polsko-niemieckiego”, podsumował dyskusję Krzemiński.